

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai | Teisės akto projektą
Nr. 25-11526
Per TAIS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMINIŲ IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMO REIKALAVIMŲ ĮSTATYMO XIV-1633 1, 2, 3, 6, 17, 18, 22, 26, 29, 30 STRAIPSNIŲ IR 1 PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (toliau – Tarnyba) per Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemę 2025 m. liepos 15 d. gavo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SADM) pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymo Nr. XIV-1633“ pakeitimo projektą (reg. Tarnyboje Nr. 5E-2910), kuriuo teikiamas derinti Lietuvos Respublikos gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymo (toliau – Įstatymas) Nr. XIV-1633 1, 2, 3, 6, 17, 18, 22, 26, 29, 30 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo projektas (toliau – Projektas).

Tarnyba, susipažinusi su Įstatymo projektu teikia šias pastabas:

Dėl Įstatymo 19, 20 ir 26 straipsnių

Pažymėtina, kad Tarnyba Įstatymo 26 straipsnio 3 ir 9 dalių pakeitimams pastabų neturi, tačiau Tarnybos nuomone atitinkamai Įstatymo 19 ir 20 straipsnių 2 dalyse, rinkos ribojimo priemonių priėmimo klausimas turi būti numatytas nepriklausomai nuo Įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūros ir sprendimo skirti sankcijas arba ne.

Tarnybos požiūriu, rinkos ribojimo priemonių ir sankcijų taikymo už Įstatymo pažeidimus procesai turi būti atskirti ir mano, jog yra ydinga praktika teisinį reguliavimą nustatyti taip, jog sprendimas dėl rinkos ribojimo priemonių gali būti priimamas tik po to, kai yra priimamas nutarimas dėl Įstatymo pažeidimo. Šie du procesai niekaip nėra vienas nuo kito priklausomi ir teisinis reguliavimas negali riboti rinkos priežiūros institucijos

teisės nedelsiant taikyti rinkos ribojimo priemonės, jeigu gaminio ar paslaugos apribojimo tikslai nėra pasiekiami ekonominės veiklos vykdytojai ėmusi taisomųjų veiksmų.

Dėl Įstatymo 14 straipsnio

Tarnyba primena, kad Įstatymo 14 straipsnio 2 p. yra nurodoma, jog **ekonominės veiklos vykdytojai atlieka vertinimą, ar dėl taikytinų prieinamumo reikalavimų laikymosi būtų padaryti esminiai gaminio ar paslaugos pagrindinio pobūdžio keitimai, ar, remiantis šio įstatymo 2 priede nurodytais kriterijais, būtų nustatyta, kad organizacinė ar finansinė našta būtų didesnė už tikėtiną gauti naudą ir galėtų sukelti neproporcingą naštą ekonominės veiklos vykdytojai**. Tuo tarpu Įstatymo 18 straipsnio 2 punkto 1 dalyje nurodyta, kad **atitinkama rinkos priežiūros institucija patikrina, ar ekonominės veiklos vykdytojas atliko neproporcingos naštos vertinimą, ir įvertina šį vertinimą**.

Pastebėtina, kad Įstatyme nėra numatytas organizacinės ar finansinės naštos, kuri galėtų sukelti neproporcingą naštą ekonominės veiklos vykdytojai (toliau – neproporcinga našta) vertinimo atlikimo, pateikimo institucijoms ir priežiūros procesas.

Tarnybos nuomone, turi būti aiški procedūra, kaip neproporcingos naštos vertinimas turi būti atliekamas: kaip (prašymą), kam ir kokius dokumentus ekonominės veiklos vykdytojas turi pateikti kartu su vertinimu, per kokį terminą atitinkama rinkos priežiūros institucija įvertina prašymą ar jį priimti, ar atmesti, kaip priežiūros institucijos galėtų teikti pastabas ir kokie būtų terminai pastaboms teikti/taisyti, koks bendras terminas galiotų tokios išimties suteikimui ir pan. Taip pat nėra numatyti jokie vertinimo kriterijai, kuriuos peržengus, galima būtų tiksliai neproporcingą naštą nustatyti.

Dėl funkcijų perskirstymo

Tarnybos nuomone, turėtų būti skirtas pilnas etatas su 33 000 tūkst. EUR finansavimu. Be to, būtina įvertinti ir šiai dienai esamą Tarnybai tenkantį darbo krūvį rinkos priežiūros ne maisto produktų srityje bei prisidedančias naujas funkcijas, kaip kad geografinių nuorodų reglamento priežiūra.

Atkreipiame dėmesį, kad bet kurios naujos funkcijos prisidėjimas yra reikalaujantis naujų kompetencijų ir žinių, darbuotojų krūvio perskirstymo, naujų darbuotojų paieškos šioje naujoje srityje. Nors ir Įstatymo pakeitimo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad siūlymas grindžiamas Tarnybos turima praktine patirtimi, esama infrastruktūra ir kompetencijos tęstinumu, tačiau pažymėtina, kad nors rinkos priežiūra Tarnybai yra būdinga funkcija, tačiau tai yra nauja patikrinimų sritis, reikalaujanti papildomų kompetencijų.

Pažymėtina, kad rinkoje Įstatymo numatytų paslaugų bei gaminių, kurių priežiūrą turės užtikrinti Tarnyba - yra itin didelis kiekis. Todėl priežiūros specialistas naujai funkcijai vykdyti reikalingas pilnu krūviu, turintis tam skirtas kompetencijas.

Įstatymo projekto siūlyme nurodytas 0,5 etato neužtikrintų priskiriamos funkcijos tinkamos priežiūros bei įgyvendinimo.

Kilus klausimams, prašome kreiptis į Tarnybos Rinkos priežiūros koordinavimo skyriaus patarėją, Tomą Kaluževičių tel. +370 616 84 802 arba el. p. tomas.kaluzevicius@vvtat.lt.

Direktoriaus pavaduotoja

Aida Gasiūnaitė-Stavginskienė